

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 404/2021 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen velvoiteliikenteen toteutumisesta asianmukaisesti Haapamäen radalla

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Mikko Savolan /kesk näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 404/2021 vp:

Miten hallitus varmistaa Haapamäen radan velvoiteliikenteen ja palvelujen toteutumisen asianmukaisesti ja

huolehditaanko kaluston riittävydestä siten, että velvoiteliikenne toteutuu tarkoitetulla tavalla?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Liikenne- ja viestintäministeriö ja VR-Yhtymä Oy tekivät sopimuksen henkilöjunaliikenteen osasta kaudelle 1.1.-30.6.2021 ja optiosta kaudelle 1.7.-31.12.2021. Tämän vuoden loppuun saakka ulottuvan optiokauden käyttämisestä päätettiin toukokuussa. Sopimuksen tavoitteena on turvata valtion hankkiman junaliikenteen palvelutaso myös koronan aiheuttamassa tilanteessa. Uudessa sopimuksessa liikenne- ja viestintäministeriön aiemman käyttöoikeussopimuksen määrittelemä ns. velvoiteliikenne siirtyi osaksi valtion hankkimaa ostoliikennettä.

Muutoksella selkiytettiin aiempaa sopimusjärjestelyä. Haapamäen radalla on tähän ostoliikennesopimukseen kuuluvaa kiskobussiliikennettä. Yleisesti ottaen sopimuksessa on kiinnitetty huomiota myös kaluston kuntoon, josta VR-Yhtymä on sitoutunut huolehtimaan. Sovitusta poikkeavaa kalustoa voidaan käyttää erityisistä syistä ja esimerkiksi onnettomuuksien tai muiden vastaavien syiden aiheuttamissa poikkeustilanteissa voidaan käyttää rautatievastuuasetuksen mukaisesti tilapäisiä järjestelyitä, kuten bussivuoroja. Korvaavat kuljetukset on Haapamäen sähköistämättömällä rataosuudella järjestetty bussikuljetuksina.

Liikenne- ja viestintäministeriön VR-Yhtymältä saamien tietojen mukaan tilanne kiskobussiliikenteen osalta on ollut poikkeuksellinen touko-kesäkuussa 2021. Kiskobussikaluston käytettävyyden ja luotettavuuden kanssa on ollut haasteita, jotka ovat johtuneet pääosin kaluston teknisistä ongel-

mista ja varaosapuutteista. Näistä merkittävimpiä ovat touko- ja kesäkuussa sattuneet moottoritalan tulipalot. Kesäkaudella 2021 koko maassa on jouduttu perumaan noin 5% kaikista kiskobussivuoroista. Lisäksi kiskobussit olivat turvallisuuskriittisistä syistä kokonaan poissa käytöstä 8.6.-16.6. välisenä aikana ylimääräisten kuntotarkastusten takia. Tarkastuksilla on varmistettu liikenteen turvallisuutta. Myös Jyväskylän ja Haapamäen välisellä radalla 3.7.2021 tapahtunut tavara-junan vaunujen putoaminen kiskoilta aiheutti peruutuksia ja häiriöitä kiskobussiliikenteeseen useiden päivien ajan.

Haapamäen radan kiskobussiliikennettä liikennöidään VR-Yhtymältä saadun tiedon mukaan tällä hetkellä kaikella käytettävissä olevalla kiskobussikalustolla (11 kpl). Näiden lisäksi kolme kiskobussia on tällä hetkellä poissa käytöstä joko moottoritalan tulipalosta tai tasoristeysonnettomuudesta johtuen ja kaksi kiskobussia on poissa käytöstä kriittisten varaosien saatavuudessa ilmenneiden viivästysten vuoksi.

Liikenne- ja viestintäministeriön VR-Yhtymältä saamien tietojen mukaan kiskobussikaluston luotettavuuden ja käytettävyyden parantamiseen on kohdistettu ja tarkoitus kohdistaa useita eri toimenpiteitä. Kaluston paloturvallisuutta parannetaan teknisellä muutostyöllä ja kaluston kunnossapitoa resursoidaan merkittävästi aiempaa enemmän. Lisäksi kaluston elinkaaren laajin peruskorjaus toteutetaan koko kalustolle vuosina 2021-2024, joka tulee myös parantamaan kaluston teknistä kuntoa.

Liikenne- ja viestintäministeriö käy VR-Yhtymän kanssa jatkuvaa vuoropuhelua kiskobussiliikenteestä. Ministeriö neuvottelee tällä hetkellä pidemmästä, yhdeksänvuotisesta henkilöjunaliikenteen ostoliikennesopimuksesta VR:n kanssa. Pitkän ostoliikennesopimuksen lähtökohtana ja tavoitteena pidetään vuonna 2019 sovittua osto- ja velvoiteliikennekokonaisuuden liikennöintitaisoa. Tulevassa sopimuksessa kiinnitetään huomiota myös kalustoon ja erilaisiin poikkeustilanteisiin ja niissä toimimiseen.

Helsingissä 15.7.2021

Liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka